



Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

12. února 2019 *

„Řízení o předběžné otázce – Naléhavé řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech – Směrnice (EU) 2016/343 – Článek 4 – Označování na veřejnosti za vinného – Rozhodnutí o vyšetřovací vazbě – Opravné prostředky – Řízení o přezkumu zákonnosti tohoto rozhodnutí – Dodržování presumpce nevinny – Článek 267 SFEU – Článek 47 druhý pododstavec Listiny základních práv Evropské unie – Právo být vyslechnut v přiměřené lhůtě – Vnitrostátní právní úprava omezující možnost vnitrostátních soudů předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce nebo zavazující tyto soudy rozhodnout, aniž by vyčkaly na odpověď na tuto otázku – Disciplinární sankce v případě nedodržování této právní úpravy“

Ve věci C-8/19 PPU,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Specializiran nakazatelen sad (specializovaný trestní soud, Bulharsko) ze dne 27. prosince 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 7. ledna 2019, v trestním řízení proti

RH,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, C. Toader (zpravodajka), A. Rosas, L. Bay Larsen a M. Safjan, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k žádosti předkládajícího soudu ze dne 27. prosince 2018, došlé Soudnímu dvoru dne 7. ledna 2019, o projednání žádosti o předběžné otázce v naléhavém řízení v souladu s článkem 107 jednacího řádu Soudního dvora,

s přihlédnutím k rozhodnutí prvního senátu ze dne 16. ledna 2019 vyhovět uvedené žádosti,

vydává toto

* Jednací jazyk: bulharština.

Usnesení

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 267 SFEU, čl. 47 prvního a druhého pododstavce Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a čl. 4 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce neviny a práva být přítomen při trestním řízení před soudem (Úř. věst. 2016, L 65, s. 1), vykládaného ve spojení s bodem 16 odůvodnění této směrnice.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci trestního řízení vedeného proti RH ve věci ponechání jmenovaného ve vazbě.

Právní rámec

EÚLP

- 3 Článek 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, pod nadpisem „Právo na svobodu a osobní bezpečnost“ (dále jen „EÚLP“) stanoví:

„1. Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem:

[...]

- c) zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby za účelem předvedení před příslušný soudní orgán pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu nebo jsou-li oprávněné důvody k domněnce, že je nutné zabránit jí ve spáchání trestného činu nebo v útěku po jeho spáchání;

[...]

4. Každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné.

[...]“

- 4 Článek 6 EÚLP, nadepsaný „Právo na spravedlivé řízení“, v odstavci 1 uvádí:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. [...]“

Unijní právo

- 5 Bod 16 odůvodnění směrnice 2016/343 zní následovně:

„Presumpce neviny by byla porušena, pokud by veřejná prohlášení učiněná orgány veřejné moci nebo soudní rozhodnutí jiná než o vině označovala podezřelou nebo obviněnou osobu za vinnou, dokud její vina nebyla prokázána zákonným způsobem. Taková prohlášení nebo soudní rozhodnutí by neměla vzbuzovat dojem, že je taková osoba vinná. Tím by neměly být dotčeny úkony trestního stíhání, jejichž cílem je prokázat vinu podezřelé nebo obviněné osoby, jako je obvinění, ani soudní rozhodnutí, v jejichž důsledku se stává podmíněný trest vykonatelným, za podmínky, že je dodrženo právo na obhajobu. Rovněž by tím neměla být dotčena předběžná rozhodnutí procesní povahy, která přijímají

justiční nebo jiné příslušné orgány a jež jsou založena na podezření či usvědčujících důkazech, jako jsou rozhodnutí o vyšetřovací vazbě, pokud taková rozhodnutí neoznačují podezřelou nebo obviněnou osobu za vinnou. Před přijetím předběžného rozhodnutí procesní povahy by měl příslušný orgán nejprve ověřit, zda jsou důkazy usvědčující podezřelou nebo obviněnou osobu dostatečně průkazné pro dotčené rozhodnutí, a rozhodnutí by tyto usvědčující důkazy mělo uvádět.“

- 6 Článek 4 uvedené směrnice, nadepsaný „Označování na veřejnosti za vinného“, v odstavci 1 uvádí:

„Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby do doby, než byla podezřelá nebo obviněná osobě prokázána vina zákonným způsobem, nebyla tato osoba ve veřejných prohlášeních orgánů veřejné moci a soudních rozhodnutích jiných než o vině označována za vinnou. Tím nejsou dotčeny úkony prováděné v rámci trestního stíhání, jejichž účelem je prokázat vinu podezřelé nebo obviněné osoby, ani předběžná rozhodnutí procesní povahy, která přijaly soudní nebo jiné příslušné orgány a jež jsou založena na podezření či na usvědčujících důkazech.“

- 7 Podle článku 6 téže směrnice, nadepsaného „Právo na opravný prostředek“:

„1. Členské státy zajistí, aby důkazní břemeno při prokazování viny podezřelé nebo obviněné osoby leželo na obžalobě. Tím není dotčena případná povinnost soudce nebo příslušného soudu vyhledávat důkazy svědčící ve prospěch i v neprospěch podezřelé nebo obviněné osoby a právo obhajoby předkládat důkazy v souladu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy.

2. Členské státy zajistí, aby veškeré pochybnosti v otázce viny byly vykládány ve prospěch podezřelé nebo obviněné osoby, včetně případu, kdy soud posuzuje, zda má být dotčená osoba zproštěna obžaloby.“

Bulharské právo

- 8 Podle článku 22 Nakazatelno procesualen kodeks (trestní řád, dále jen „NPK“) musí být každá trestní věc posouzena a rozhodnuta v přiměřené lhůtě, zejména pokud je obviněná osoba ve vazbě.
- 9 V souladu s čl. 56 odst. 1 a čl. 63 odst. 1 NPK může být rozhodnutí o vzetí do vazby přijato a prodlouženo, existuje-li „důvodné podezření“, že obviněný spáchal trestný čin.
- 10 Podle čl. 65 odst. 4 NPK, pokud obviněná osoba zpochybňuje před soudem splnění všech zákonných podmínek pro prodloužení své vazby, a to včetně trvajících důvodného podezření, že spáchala dotčený trestní čin, je soud povinen na její argumenty odpovědět a posoudit, zda toto podezření stále existuje či nikoli.
- 11 Podle čl. 489 odst. 2 NPK mohou účastníci řízení, v případě řízení o předběžné otázce, podat žádost o změnu rozhodnutí o vazbě, ačkoli je řízení před předkládajícím soudem přerušeno, a soud je povinen o této žádosti rozhodnout ve věci samé.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 12 RH je podezřelý z účasti na zločinecké organizované skupině organizované za účelem páčání vražd, což je trestný čin postihovaný čl. 321 odst. 3 Nakazetelen kodeks (trestní zákoník) ve spojení s čl. 321 odst. 2 tohoto zákoníku. Tento trestný čin se trestá uložením trestu odnětí svobody na tři léta až deset let.
- 13 Dne 22. října 2018 bylo vůči RH přijato rozhodnutí o vzetí do vazby, jelikož soud prvního stupně i odvolací soud měly za to, že existuje důvodné podezření, že dotyčný spáchal vytýkaný trestný čin.

- 14 Dne 20. prosince 2018 podal advokát RH k předkládajícímu soudu žádost o propuštění svého klienta z vazby, v níž na základě čl. 56 odst. 1 a čl. 63 odst. 1 NPK zpochybňoval důvodné podezření, že se jeho klient účastnil spáchání uvedeného trestného činu.
- 15 Pokud jde o zákonnost vazebního rozhodnutí, předkládající soud uvádí, že otázka propuštění RH z vazby záleží pouze na existenci důvodného podezření, že je pachatelem dotčeného trestného činu.
- 16 V rámci rozhodování o této otázce má tento soud dvojí pochybnost. Tento soud uvádí, že se v průběhu přezkumu otázky existence důvodného podezření umožňujícího předpokládat, že dotyčná osoba spáchala dotčený trestný čin, setkal se značnými obtížemi, pokud jde o formulaci, která má být v jeho rozhodnutí přijata a která by RH neprezentovala jako vinného a zároveň odpověděla na námitky vznesené obhájcem RH.
- 17 Z novější vnitrostátní judikatury totiž vyplývá, že při přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vzetí do vazby a pro účely určení, zda existuje důvodné podezření, že podezřelá nebo obviněná osoba spáchaly vytýkané činy, je třeba provést posouzení *prima facie*, na základě kterého je obvinění prokázáno.
- 18 V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že výklad této vnitrostátní právní úpravy týkající se rozhodnutí o vzetí do vazby již byl předmětem žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 19. září 2018, Milev (C-310/18 PPU, EU:C:2018:732). V této věci požádala obviněná osoba po podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a přerušení řízení dvakrát o přezkum zákonnosti její vazby ze stejných důvodů, které jsou uplatněny v rámci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 19 Dále se předkládající soud táže, zda tím, že podal tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce a tím, že přerušil řízení o sporu, který mu byl předložen, dodržuje unijní právo, včetně povinnosti rozhodnout v přiměřené lhůtě. Přestože totiž čl. 489 odst. 2 NPK výslovně neuvádí, že tento soud musí rozhodnout o žádosti o změnu rozhodnutí o vzetí do vazby, nová judikatura vykládá uvedené ustanovení v tom smyslu, že řízení o předběžné otázce není možné.
- 20 Podle předkládajícího soudu podal soud, kterému byl předložen spor ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 19. září 2018, Milev (C-310/18 PPU, EU:C:2018:732), žádost o rozhodnutí o předběžné otázce a přerušil řízení i přes závazné pokyny nadřízeného orgánu, což vedlo k disciplinárnímu řízení pro nesplnění povinnosti rozhodnout v přiměřené lhůtě před Visšija sadeben savet (Nejvyšší soudní rada, Bulharsko).
- 21 Za těchto podmínek se Specializiran nakazatelen sad (specializovaný trestní soud, Bulharsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je výklad vnitrostátního práva, a sice čl. 489 odst. 2 NPK, který ukládá předkládajícímu soudu rozhodnout o zákonnosti vazby v rámci trestního řízení přímo, namísto toho, aby vyčkal na odpověď Soudního dvora, ačkoli tento soud zaslal žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se zákonnosti této vazby, slučitelný s článkem 267 SFEU a čl. 47 druhým pododstavcem Listiny [?]

V případě záporné odpovědi na první otázku:

- 2) a) Musí vnitrostátní soudce s ohledem na poslední větu bodu 16 odůvodnění směrnice 2016/343 vykládat své vnitrostátní právo v tom smyslu, že před tím, než vydá rozhodnutí o prodloužení vazby, musí „ověřit, zda jsou důkazy usvědčující [...] dostatečně průkazné pro dotčené rozhodnutí“ [?]
- b) Pokud obhájce obviněné osoby na základě argumentů a přesvědčivě napadne v rámci soudního přezkumu prodloužení vazby důvodně existenci „dostatečně průkazných usvědčujících důkazů“, musí vnitrostátní soudce poskytnout odpověď v souladu s požadavkem na účinnou právní ochranu ukládaným v čl. 47 prvním pododstavci Listiny [?]

- c) Porušuje vnitrostátní soud článek 4 [směrnice 2016/343] ve spojení s článkem 3 [této směrnice], jak je vykládán v rozsudku [ze dne 19. září 2018, Milev (C-310/18 PPU, EU:C:2018:732)], pokud odůvodňuje své rozhodnutí o prodloužení vazby v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva týkající se čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP, a důvodně konstatuje existenci důkazů na podporu obvinění, které „mohou svou povahou přesvědčit nestranného a objektivního pozorovatele, že dotčená osoba spáchala trestný čin“, jakož i týkající se čl. 5 odst. 4 EÚLP, a to zejména tím, že rozhoduje efektivně a reálně o námitkách obhájce obviněné osoby týkajících se zákonnosti vyšetřovací vazby?“

K naléhavému řízení o předběžné otázce

- 22 Předkládající soud požádal o to, aby tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce upraveném v článku 107 jednacího řádu Soudního dvora.
- 23 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice 2016/343, která spadá do oblasti upravené v hlavě V části třetí Smlouvy o FEU, která se týká prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Je tedy možné, aby byla projednána v naléhavém řízení zakotveném v článku 23a statutu Soudního dvora Evropské unie a v článku 107 jeho jednacího řádu.
- 24 Pokud jde o kritérium naléhavosti, je třeba podle ustálené judikatury Soudního dvora zohlednit skutečnost, že dotyčná osoba ve věci v původním řízení je v současné době zbavena osobní svobody a její ponechání ve vazbě závisí na vyřešení sporu v původním řízení [rozsudek ze dne 6. prosince 2018, IK, (rozhodnutí o výkonu doplňujícího trestu), C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, bod 30 a citovaná judikatura].
- 25 Jak bylo uvedeno v bodech 12 až 14 tohoto usnesení, RH je ve sporu v původním řízení podezřelý z účasti na zločinecké organizované skupině organizované za účelem páchaní vražd a dne 22. října 2018 bylo vůči němu vydáno rozhodnutí o vyšetřovací vazbě. Dne 20. prosince 2018 podal obhájce RH k předkládajícímu soudu žádost o propuštění jeho klienta z vazby s tím, že zpochybňoval existenci „důvodného podezření“ z účasti RH na předmětném trestném činu.
- 26 Z toho vyplývá, že ponechání RH ve vazbě závisí na rozhodnutí Soudního dvora, jelikož odpověď Soudního dvora na otázky položené předkládajícím soudem by mohla mít bezprostřední důsledky pro další osud jeho vazby.
- 27 Za těchto podmínek rozhodl dne 16. ledna 2019 první senát Soudního dvora na návrh soudce zpravodaje a po vyslechnutí generálního advokáta o vyhovění žádosti předkládajícího soudu o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení.

K předběžným otázkám

- 28 Na základě článku 99 jednacího řádu Soudního dvora platí, že pokud lze odpověď na otázku jasně vyvodit z judikatury, nebo pokud o odpovědi na otázku položenou jako předběžnou otázku nelze rozumně pochybovat, může Soudní dvůr kdykoli na návrh soudce zpravodaje a po vyslechnutí generálního advokáta rozhodnout usnesením s odůvodněním.
- 29 Toto ustanovení je třeba použít v projednávané věci.

K první otázce

- 30 První otázkou se předkládající soud v podstatě táže, zda článek 267 SFEU a čl. 47 druhý pododstavec Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, jak je vykládána judikaturou, která vede k tomu, že vnitrostátní soud musí rozhodnout o zákonnosti rozhodnutí o vazbě, aniž by měl možnost podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru nebo vyčkat na odpověď Soudního dvora.
- 31 Podle předkládajícího soudu je totiž účelem této právní úpravy neporušit právo podezřelé nebo obviněné osoby na přezkum její žádosti týkající se zákonnosti tohoto rozhodnutí o vazbě v přiměřené lhůtě, a vystavit členy tohoto soudu disciplinární sankci v případě porušení této právní úpravy.
- 32 Zprv je třeba zdůraznit, že právo obviněných osob na projednání jejich věci v rámci přiměřené lhůty, pokud jde o soudní řízení, je zakotveno v čl. 6 odst. 1 EÚLP, jakož i v čl. 47 druhém pododstavci Listiny. V trestních věcech musí být toto právo respektováno nejen během tohoto řízení, ale i v průběhu přípravného stadia řízení od okamžiku, v němž je vzneseno obvinění proti dotčené osobě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. června 2018, Kolev a další, C-612/15, EU:C:2018:392, body 70 a 71, jakož i citovaná judikatura).
- 33 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 267 čtvrtého pododstavce SFEU, jestliže ve věci, kterou vnitrostátní soud projednává, vyvstala předběžná otázka týkající se osoby ve vazbě, rozhodne Soudní dvůr v co nejkratší lhůtě.
- 34 V tomto ohledu představuje řízení o naléhavé předběžné otázce podle článku 23a statutu Soudního dvora Evropské unie jedno z opatření k provedení práva každé osoby, aby její věc byla projednána v přiměřené lhůtě.
- 35 Z toho vyplývá, že taková řízení, jako jsou řízení podle článku 23a statutu Soudního dvora Evropské unie, usilují právě o to, aby toto právo, zakotvené v čl. 47 druhém pododstavci Listiny, bylo dodrženo.
- 36 Zadruhé, pokud jde o možnost podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce nebo vyčkat na odpověď Soudního dvora, je třeba připomenout, že článek 267 SFEU v druhém pododstavci zejména stanoví, že vnitrostátní soud může položit Soudnímu dvoru předběžné otázky, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení rozsudku.
- 37 Řízení o předběžné otázce totiž spočívá na dialogu mezi soudy, jehož zahájení zcela závisí na tom, jak vnitrostátní soud posoudí relevanci a nezbytnost předběžné otázky (rozsudky ze dne 16. prosince 2008, Cartesio, C-210/06, EU:C:2008:723, bod 91 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 1. února 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, bod 31 a citovaná judikatura).
- 38 Vnitrostátní soudy tedy mají tu nejširší možnost obrátit se na Soudní dvůr, mají-li za to, že věc, kterou projednávají, vyvolává otázky týkající se výkladu či posouzení platnosti ustanovení práva Unie, které vyžadují jejich rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. června 2010, Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, EU:C:2010:363, bod 41, jakož i citovaná judikatura).
- 39 Konkrétně vnitrostátní soudy mohou tuto možnost využít v jakémkoli okamžiku řízení, který považují za vhodný. Rozhodnutí o nejvhodnějším okamžiku pro podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru totiž spadá do jejich výlučné pravomoci (rozsudek ze dne 5. července 2016, Ogňanov, C-614/14, EU:C:2016:514, bod 17 a citovaná judikatura).
- 40 Soudní dvůr již mimoto rozhodl, že pravomoc, kterou článek 267 SFEU přiznává všem vnitrostátním soudům rozhodnout o předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru nelze zpochybnit použitím takových vnitrostátních pravidel, která umožňují odvolacímu soudu změnit rozhodnutí podat žádost

o rozhodnutí o předběžné otázce, zrušit tuto žádost a nařídit soudu, který uvedené rozhodnutí vydal, aby pokračoval v přerušném vnitrostátním řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, *Cartesio*, C-210/06, EU:C:2008:723, body 95 a 98).

- 41 Pokud jde ze strany předkládajícího soudu o nutnost vyčkat na odpověď Soudního dvora na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, nebo o možnost rozhodnout za takových okolností, jako jsou okolnosti ve věci v původním řízení, o žádosti o propuštění z vazby podané během přezkumu žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudním dvorem, je třeba rovnou upřesnit, že nic nebrání předkládajícímu soudu propustit podezřelou nebo obviněnou osobu, zejména pokud pro to hovoří důkazy, které má tento soud k dispozici.
- 42 Mimoto je třeba zohlednit čl. 100 odst. 1 jednacího řádu, který stanoví, že předkládající soud má možnost vzít předběžnou otázku zpět až do okamžiku, kdy je oznámení o dni vyhlášení rozsudku doručeno účastníkům řízení.
- 43 Stejně tak podle ustálené judikatury musí být vnitrostátní soudce, kterému byl spor řídicí se unijním právem předložen, schopen nařídit předběžná opatření za účelem zaručení plné účinnosti soudního rozhodnutí, které má být vydáno, o existenci práv dovolávaných na základě unijního práva. Užitečný účinek systému zavedeného článkem 267 SFEU by byl totiž oslaben, pokud by vnitrostátní soud, který přeruší řízení do té doby, než Soudní dvůr odpoví na jeho předběžnou otázku, nemohl nařídit předběžná opatření po dobu, než vydá rozhodnutí na základě odpovědi Soudního dvora (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. června 1990, *Factortame* a další, C-213/89, EU:C:1990:257, body 21 a 22). (*neoficiální překlad*)
- 44 Pokud jde o Soudní dvůr, ten může sám kdykoli ověřit, zda jsou i nadále splněny podmínky zakládající jeho pravomoc, jak vyplývá z čl. 100 odst. 2 jeho jednacího řádu.
- 45 Podle ustálené judikatury totiž ze znění a systematiky článku 267 SFEU vyplývá, že řízení o předběžné otázce zejména předpokládá, že před vnitrostátními soudy skutečně probíhá spor, v jehož rámci mají vnitrostátní soudy vydat rozhodnutí, které může zohlednit rozsudek vydaný v rámci řízení o předběžné otázce (usnesení ze dne 5. června 2014, *Antonio Gramsci Shipping* a další, C-350/13, EU:C:2014:1516, bod 10, jakož i citovaná judikatura).
- 46 Zatřetí, pokud jde o riziko disciplinární sankce v případě neuposlechnutí závazných pokynů vyšší instance, uváděné předkládajícím soudem, a pokud jde o jeho nezávislost, Soudní dvůr již rozhodl, že nezávislost vnitrostátních soudů je klíčová zvláště pro řádné fungování systému soudní spolupráce, kterou ztělesňuje mechanismus řízení o předběžné otázce stanovený v článku 267 SFEU, v tom smyslu, že tento mechanismus může být aktivován pouze orgánem, který je pověřen aplikací unijního práva a především splňuje uvedené kritérium nezávislosti [rozsudek ze dne 25. července 2018, *Minister for Justice and Equality* (Nedostatky justičního systému), zvaný „LM“, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 54 a citovaná judikatura].
- 47 V tomto ohledu požadavek na nezávislost spolu s neodvolatelností členů dotyčné instance nebo skutečností, že jsou tyto osoby platově ohodnoceny úměrné významu funkcí, které vykonávají, rovněž ukládá, aby kárný režim těch, jejichž úkolem je soudně rozhodovat, poskytoval nezbytné záruky tak, aby se zabránilo jakémukoli riziku použití takového režimu jakožto systému politické kontroly obsahu soudních rozhodnutí [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, *Minister for Justice and Equality* (Nedostatky justičního systému), zvaný „LM“, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, body 64 a 67, jakož i citovaná judikatura]. Skutečnost, že soudci nebudou vystaveni disciplinární sankci za využití takové možnosti, jako je předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru, nebo za vyčkání na odpověď na takovou otázku před rozhodnutím ve věci, která jim byla předložena, a která spadá do jejich výlučné pravomoci, představuje nedílnou součást nezávislosti soudů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. července 2016, *Ogňanov*, C-614/14, EU:C:2016:514, body 17 a 25, jakož i citovaná judikatura).

- 48 Z toho vyplývá, že je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 267 SFEU a čl. 47 druhý pododstavec Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, jak je vykládána judikaturou, která vede k tomu, že vnitrostátní soud je povinen rozhodnout o zákonnosti rozhodnutí o vazbě, aniž by měl možnost podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru nebo vyčkat na odpověď Soudního dvora.

Ke druhé otázce

- 49 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda článek 4 směrnice 2016/343 ve spojení s bodem 16 odůvodnění této směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že požadavky vyplývající z presumpce neviny vyžadují, aby v případě, že příslušný soud přezkoumává za účelem rozhodnutí o zákonnosti rozhodnutí o vzetí do vazby důvodné podezření, že podezřelá nebo obviněná osoba spáchala vytýkaný trestný čin, tento soud zvážil důkazy v její neprospěch i v její prospěch, které mu byly předloženy, a aby tento soud odůvodnil své rozhodnutí nejenom tím, že uvede skutečnosti, o něž se opřel, ale i tím, že rozhodne o námitkách obhájce dotyčné osoby.
- 50 Přestože si je předkládající soud vědom výkladu poskytnutého Soudním dvorem v rozsudku ze dne 19. září 2018, Milev (C-310/18 PPU, EU:C:2018:732), neboť ten na něj výslovně odkazuje, má předkládající soud za to, že argumenty Soudního dvora neumožňují odpovědět v plném rozsahu na jeho otázky.
- 51 Je třeba připomenout, že v uvedeném rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že článek 3 a čl. 4 odst. 1 směrnice 2016/343 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání přijetí takových předběžných rozhodnutí procesní povahy, jako je rozhodnutí o vyšetřovací vazbě přijaté soudním orgánem, která se zakládají na podezření nebo usvědčujících důkazech, pokud taková rozhodnutí neoznačují obviněnou osobu za vinnou, a naopak že tato směrnice neupravuje podmínky, za nichž mohou být rozhodnutí o vyšetřovací vazbě přijata.
- 52 Otázka předkládajícího soudu je zasazena do širšího rámce pojmu „důvodného podezření“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. c) EÚLP a zdá se, že vyvěrá zejména z poslední věty bodu 16 odůvodnění směrnice 2016/343, která stanoví, že „[p]řed přijetím předběžného rozhodnutí procesní povahy by měl příslušný orgán nejprve ověřit, zda jsou důkazy usvědčující podezřelou nebo obviněnou osobu dostatečně průkazné pro dotčené rozhodnutí, a rozhodnutí by tyto usvědčující důkazy mělo uvádět“.
- 53 V projednávaném případě odpovídá bod 16 odůvodnění směrnice 2016/343 jejímu článku 4, neboť tento bod odůvodnění usiluje o jasné upřesnění cílů tohoto článku, takže poslední věta bodu 16 odůvodnění musí být vykládána s ohledem na tento bod odůvodnění jako celek a s ohledem na článek 4 uvedené směrnice.
- 54 V tomto ohledu se článek 4 směrnice 2016/343, nadepsaný „Označování na veřejnosti za vinného“, a první až čtvrtá věta bodu 16 odůvodnění této směrnice zaměřují na okolnost, že veřejná prohlášení, učiněná orgány veřejné moci, jakož i jiná soudní rozhodnutí, než jsou rozhodnutí o vině, nesmí osobu podezřelou nebo obviněnou označovat za vinnou. Článek 4 odst. 1 druhá věta směrnice 2016/343 ostatně výslovně upřesňuje, že tím „[n]ejsou dotčeny úkony prováděné v rámci trestního stíhání, jejichž účelem je prokázat vinu podezřelé nebo obviněné osoby, ani předběžná rozhodnutí procesní povahy, která přijaly soudní nebo jiné příslušné orgány a jež jsou založena na podezření či na usvědčujících důkazech“.
- 55 Dále, zatímco první a druhá věta bodu 16 odůvodnění směrnice 2016/343 pouze připomínají nutnost zajistit presumpci neviny při veřejných prohlášeních, třetí a čtvrtá věta tohoto bodu odůvodnění opakují myšlenku, že opatrnost ohledně veřejných prohlášení nemá dopad na úkony trestního stíhání nebo předběžná rozhodnutí procesní povahy, a to zejména ta, která se týkají vyšetřovací vazby.

- 56 Kromě toho článek 6 směrnice 2016/343, nadepsaný „Důkazní břemeno“, v odst. 1 druhé větě výslovně upřesňuje, že tímto ustanovením není dotčena případná povinnost soudce nebo příslušného soudu vyhledávat důkazy „svědčící ve prospěch i v neprospěch“, ani právo obhajoby předkládat důkazy v souladu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy.
- 57 Jestliže tedy po přezkoumání důkazů svědčících ve prospěch a v neprospěch dospěje vnitrostátní soud k závěru, že existuje důvodné podezření, že osoba spáchala skutky, které jsou jí vytýkány, a přijme v tomto smyslu předběžné rozhodnutí, nemůže to znamenat totéž, co označení podezřelé nebo obviněné osoby za vinnou z těchto činů ve smyslu článku 4 směrnice 2016/343.
- 58 Z článku 4 odst. 1 druhé věty této směrnice totiž vyplývá, že tímto ustanovením nejsou dotčena předběžná rozhodnutí procesní povahy přijatá soudními orgány, a čtvrtá věta bodu 16 odůvodnění uvedené směrnice zahrnuje mezi tato předběžná rozhodnutí i rozhodnutí týkající se vyšetřovací vazby (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. září 2018, Milev, C-310/18 PPU, EU:C:2018:732, bod 44).
- 59 V každém případě je třeba připomenout, že směrnici 2016/343 nelze vzhledem k minimální povaze harmonizace sledované směrnicí 2016/343 vykládat jako úplný a vyčerpávající nástroj, jehož účelem je stanovit všechny podmínky pro přijetí rozhodnutí o vazbě, ať již se jedná o způsob hodnocení důkazů nebo rozsah odůvodnění takového rozhodnutí (rozsudek ze dne 19. září 2018, Milev, C-310/18 PPU, EU:C:2018:732, bod 47).
- 60 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že články 4 a 6 směrnice 2016/343 ve spojení s bodem 16 odůvodnění této směrnice musí být vykládány v tom smyslu, že požadavky vyplývající z presumpce nevinoty nebrání tomu, aby v případě, že příslušný soud přezkoumává – pro účely rozhodnutí o zákonnosti rozhodnutí o vazbě – důvodné podezření, že podezřelá nebo obviněná osoba spáchala vytýkaný trestný čin, zvážil důkazy v její neprospěch i v její prospěch, které mu byly předloženy, a aby tento soud odůvodnil své rozhodnutí nejenom tím, že uvede skutečnosti, o něž se opřel, ale i tím, že rozhodne o námitkách obhájce dotyčné osoby, pokud takové rozhodnutí neoznačuje obviněnou osobu za vinnou.

K nákladům řízení

- 61 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 267 SFEU a čl. 47 druhý pododstavec Listiny základních práv Evropské unie musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, jak je vykládána judikaturou, která vede k tomu, že vnitrostátní soud je povinen rozhodnout o zákonnosti rozhodnutí o vazbě, aniž by měl možnost podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru nebo vyčkat na odpověď Soudního dvora.
- 2) Články 4 a 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce nevinoty a práva být přítomen při trestním řízení před soudem, ve spojení s bodem 16 odůvodnění této směrnice musí být vykládány v tom smyslu, že požadavky vyplývající z presumpce nevinoty nebrání tomu, aby v případě, že příslušný soud přezkoumává – pro účely rozhodnutí o zákonnosti rozhodnutí o vazbě – důvodné podezření, že podezřelá nebo obviněná osoba spáchala vytýkaný trestný čin, zvážil důkazy v její neprospěch i v její prospěch, které mu byly předloženy, a aby tento soud

odůvodnil své rozhodnutí nejenom tím, že uvede skutečnosti, o něž se opřel, ale i tím, že rozhodne o námitkách obhájce dotyčné osoby, pokud takové rozhodnutí neoznačuje obviněnou osobu za vinnou.

Podpisy.